

Oehlenschlägers Portraitstatue paa St. Anna Plads.

Det er en gammel Klage, at Kjøbenhavnerne ikke sætte Pris nok paa at forfjerne deres By og at de trykke sig ved at tage Konsten og Smagen med paa Raad ved deres Bygninger og Anlæg; det er ogsaa en gammel Historie, at der ikke i hele Europa findes nogen Hovedstad, der er saa fattig paa Mindesmærker over Landets Store, som netop vort hjære Kjøbenhavn. Vi have allerede nogle Gange her i vore Spalster reist denne Ante, Mange have gjentaget den med og for os — og dog staaer Byen lige tom, dog lader man de Døde begrave deres Døde og træster sig med, at de store Mænd ikke behøve synlige Mindesmærker, „deres Hænder er det bedste, det eneste uforgængelige Monument; lad os ikke prøve paa at reise noget Bæbre!“ Men saa underligt gaaer det, at Tanken har meget godt af at blive vækket igjennem Diet, de kommende Slægter trænge til noget Synligt, Noget, der kan fastholde Erindringen om det, der ikke sees, og faaer man ikke det, saa taber den store Mands Minde sig, i alt Fald som Mængdens Eiendom.

For halofemhundstyve Aar siden eiede Kjøbenhavn tre Mindestøtter, nu har den — fire! Et heelt Aarhundrede, hvis Liv var saa bevæget, saa indholdsrigt, at det maatte er det frodigste i hele Danmarks Historie, har kun frembragt to Mænd, som ere ansete værdige til at nyde den Udbelighed, Menneſtehaand kan give! Christian den Femtes skrællelige Statue, eller, som vi Kjøbenhavnere med megen Veneration for den Højfaldes høilovlige Hukommelse haardnakket kalde den, „Hesten paa Kongens Nytorv“, Frederik den Femtes Vilde paa Amalienborg og Joachim Frederik Schouws Buste paa dens smaglese Plads i Hjørnet af Gruerplads, det er alle de Minder om mærkelige Personer, Hovedstadens offentlige Plads den Dag idag bære, siden Christian den Ottende lod Corſig Ulfelds Skamstøtte nedtage. At hine Mænd vare store, hver i sin Retning, kan vel ikke nægtes, men der er dog en væsentlig Tvivl, om de alle vare de største; at Mindesmærkerne tillige ere Kunstværker og saaledes i Sandhed forfjerne Byen har man vel Lov til at reise Spørgsmaal om, ialtfald hvad de tvende af dem angaaer, thi noget Stiggere og Sammerligere end „Hesten“, og noget Smagløser end Ulfelds Støtte skal man have ondt ved at opvise — selv om det er sandt, at Muzet for Sculptur og Kunstflid har faaet den til Gave. — Marmorpladen paa Stiftsprovisiats Muur, der underretter os om, at Holberg har boet i det Huis, som engang har ligget her, vil man vel tillade os at forbigaae, uagtet det maa indrømmes, at den antyder en rosværdig Stræben efter at bevare Erindringen om Forsædrene, og vi have allsaa den Dag idag een stor Mand at glæde os ved og vise de videbegjærlige Reisende, der spørge om „Monumenterne“, og det er J. F. Schouw.

Langt om længe have vi imidlertid faaet en Støtte til, og det er den første, der paa en passende Maade fremstiller sin Original: det er Oehlenschlägers Statue, som imorgen skal afbækkes. De fleste ere enige om, at han er den Mand, som mest har bidraget til at have Danmark i Verdens Lige, og de, der ikke ville indrømme det, erklære dog meget beredvilligt, at han har skrevet en Deel af Værket i den danske Literatur, saa man skal troe, at det maatte være alle Danstkes Luse at skaffe ham et smukt Mindesmærke. Det har det vistelig ogsaa været, men de fleste have ladet sig ude med deres gode Duster, og disse veie ikke meget paa en Nationalsubscription, hvorvel man maa skjæmme paa dem. Den 20de Januar 1850 dede Oehlenschläger, og i elleve Aar er der indsamlet Bidrag til hans Billestøtte, uden at der dog er indkommet saa meget, at det er nok til at befrie den for i den første Tid at leve paa Credit. Imidlertid have vi jo faaet Bispeſens Statue baade modelleret og støbt, lad os glæde os over den og lad det være Comiteens Sag at faa den betalt. I Mandags Aftes blev den ført hen til Pladsen, hvor den skal opstilles, i denne Uge er den bleven reist og imorgen Formiddag finder den høitidelige Afsløring Sted. Vi have tidligere i vort Nr. 17 meddeelt en Tegning af den, og skulle derfor her ifkun give en Afbildning af Pladsen, hvor den er opstillet. Det er den østlige Deel af St. Anna Plads, midt i Alleen ved Overførselen til Amaliegade, der er valgt til Statuens Sted. Paa Forsiden af Søkkelen, der er stænket af Normand, læses: „Adam Oehlenschläger“, og paa Bagsiden: „Nordiske Mænd og Dvinder satte dette Minde“. Med Nyggen vendt mod Havnen sidder den geniale Digter her med sin Pen og sin Bog, glæder sig over Mængden, der strømmer forbi og tilvinker de Vortreisende den sidste Hilsen. Statuens Nyg er ingenlunde lystelig at see til; men i Konsten som i Livet, hvorfor ærgre sig over Mederſen, naar man har en smuk Avers at glæde sig ved?

Hermann.

(Fortset.)

Her fremtog Hermann de hentede Papirer og læste som følger: „Min hjære Hermann!

Du kjender mig sikkert saa nøie, at Du føler Dig fuldkomment forvisset om, at jeg ikke er ifstand til forfælligt at

begaae nogen Uret; at jeg hellere vilde lide den kitzreste Armod, end vige en Fodsbred fra den Retfærdiges Ve.

Desværre har jeg ikke altid forjent dette Vidnesbyrd; thi min første Ungdom var en Række af Vildfarelser, ja af Forbrydelser. Min Barndom liguede meget din. Ligesom Du er jeg født af fattige Forældre, som Tøden tidligt berøvede mig; men jeg var ikke saa heldig som Du, at træffe Nogen, der tog sig af mig. Jeg blev anbragt hos en fattig Almueſmand, der selv havde en talrig Børneskole at forsjøge. Smidertid forvoldte hverken jeg eller hans egne Børn ham nogen Udgift; thi han lod os fra Morgen til Aften sværme om paa Landeveien for at betle. I Forstningen var denne Forretning mig meget ubehagelig; men lidt efter lidt vænede jeg mig til den, og tilsidst fandt jeg endog Behag i mit ørkesløse Liv. Men jeg voxede til, blev stor og stærk og da vilde Tiggeriet ikke mere lykkes; overalt afsistes jeg med det Svær: gaa hen og arbejd! Dette Raad var nu godt nok, dersom jeg havde forstaaet at arbejde; men da jeg havde tilbragt hele min Ungdom i Lediggang, var jeg naturligvis usikket til enhver Virksomhed.

En af mine Kammerater, der var i samme Forfatning som jeg, gav mig et andet Raad, der idetmindste lettere lod sig iværksætte, og dette lod saaledes: lad os stjæle! Du guser, min Ven! ved at høre dette? — ogsaa jeg gøs og erklærede, at jeg aldrig vilde befatte mig dermed; men min Kammerat lod sig ikke afsjætte. Han foreholdt mig Menneſteens Haardhed, som vi begge ansaae for ubillig og gjorde mig tilsidst indsigende, at vi, ved at stjæle, ikke begik nogen Synd, men kun udøvede en retfærdig Gjengjæld. Hunger, Kulde og al Slags Elendighed, som jeg maatte udstaae, vare vægtige Talsmænd paa hans Side og med Sorg maa jeg bekjende: jeg gav tilsidst efter.

I Forstningen indskrænkede vore Forrier sig til Fødemidler og andre flige mundværlige Fornødenheder; men snart førte vor Levemaade os sammen med Menneſter, der, ligesom vi, levede paa Nærens Bekostning, og som havde bragt det langt videre end vi i denne Kunst. Af disse lærte vi snart at sætte driftigere Foretagender i Værk, især var min Kammerat — Ditlew var hans Navn — meget lærenem.

Deine Ditlew havde et afgjort Talent for Kjeltringesvæger; han erklærede mig lidt, at skjøndt han indsaae, at den Levemaade han førte, ledede til Galgen, vilde han ikke ombytte den for nogen anden Stilling i Livet. Hvorledes det senere er gaaet ham, om han har forandret sin Læufemaade eller naaet det Maal, han selv spaaede sig, ved jeg ikke.

Hvad mig angik, da dælte jeg langtfra Ditlews Smag for vor Levemaade; min bedre Fælle lod mig ofte erkjende den Uret, jeg begik, og dagligt ønskede jeg at kunne fortjene mit Brød paa en ærlig Maade. Desnagtet var jeg svag nok til fra den ene Dag til den anden at opfatte det afgjørende Skridt, som skulde lede til dette Lufes Opnaaelse, og sidse lod jeg mig af Ditlew forlede til at deeltage i hans Forrier.

Med det bedste Held udførte vi Afskillige, som jeg vil forbigaae med Tausked, da jeg helst ønsker at udflette Erindringen om dem af min Hukommelse; kun eet vil jeg omtale, da dette havde en afgjørende Indflydelse paa hele mit efterfølgende Liv.

I den Stad, hvor vi dreve vort Uvæsen (Stadens Navn er usæfelig i det gamle Haandſkrift) boede en rig Mand ved Navn Kähler, der, foruden sin Gaard i Byen ogsaa eiede et Landsted, hvor han undertiden opholdt sig. Allerede i lang Tid havde Ditlew haft den største Lyst til at gjøre et Greb i denne Mands Pengesækk og flere Gange talte til mig derom.

Ved om Natten at prøve forskjellige Nøgler i Kählers Portlaas havde vi tilsidst fundet en, som lukkede op. Kähler behøvede selv to Værelser, der vare affondrede fra dem, hvori hans Familie opholdt sig. I det ene af disse stod en Skrivepult, hvori han gjemte sine Penge. Om alt dette havde Ditlew vidst at skaffe sig Underretning, og der var nu Intet iveien for Planens Udførelse, kun maatte vi vente, indtil Kähler atter reiste til sit Landsted.

Saa snart dette skete, begave vi os om Natten til hans Bolig, aabnede Porten med vor falske Nøgle, listede os op ad Trappen og stode nu ved Døren til Kählers egne Værelser. Til denne Dør, der var forsynet med flere Laase, havde vi ingen Nøgler; men for Ditlew, der var en Mester i at dirke, var dette ingen synderlig Hindring. Forsigtigt og uden Larm aabnede han den ene Laas efter den anden, og efter saa Dieblikkes Forløb traadte vi ind i Værelset. Her gave vi os strax ifærd med Skrivepulten, men til vor store Uergjæle fandt vi kun temmelig saa Penge. Vi formodede da, at disse maatte være gjemt andetsteds, og gavede derfor til at gjennemrode Alt i begge Værelser, men forgjæves.

Da vi tilsidst havde overbeviist os om, at der ikke var Mere at hente, maatte vi lade os nøie med hvad vi havde faaet, og listede os bort ligesaa ubemærkede, som vi vare komne.

Vi befandt os allerede paa Gaden, da jeg erindrede, at jeg havde laant Ditlew en Kniv, for dermed at opbryde en af Stufferne i et Meubel i Kählers indre Værelse. Jeg bad ham give mig den tilbage, og nu viste det sig, at han havde glemt den der. Denne Kniv var paa den ene Side forsynet

med en Blade af Tin, i hvilken jeg havde indbrudset mit Navn. Det var da aabenbart, at den, hvis den blev, hvor den var, vilde forraade Lyden; den maatte allsaa hentes. Der opstod nu en Strid om, hvem af os der skulde gaae tilbage for at hente den. Jeg mente, at dette paahvilende Ditlew, da det var ham, der havde ladet den blive liggende; han derimod, at jeg burde hente den, da Navnet paa Pladsen vilde forraade mig, men ikke ham. Vi fortsatte denne Strid saalænge, til vi begge bleve temmelig hidfide, og da jeg, hvem det naturligvis laa mest paa Hjerte at faae Ende paa Sagen, tilsidst foretog, at vi skulde gaae begge, svarede han mig, at han Kølter ikke brød sig om Kniven; vilde jeg ikke lade den blive, hvor den var, kunde jeg hente den selv, han vilde ikke. Seer var allsaa tvungnet til at gaae ene, hvor nødt jeg end vilde, søgte derfor at samle mit Mod, paatog mig en ligegyldig Mine og bad Ditlew i en ganske rolig Tone at vente mig paa Hjørnet af Gaden.

I Virkeligheden var jeg langtfra rolig; jeg sølte tværtimod en uovervindelig Gru for atter at vende tilbage til det Sted, jeg nys havde glædet mig ved at være sluppet vel fra. Smidertid gif jeg. Porten, som vi ikke havde lukket efter os, stod endnu aaben; jeg gif ind, steg med sagte Skridt op ad Trappen; Døren til Kählers Værelse stod ligeledes aaben; jeg stak forsigtigt Hovedet ind og spæbede til alle Sider, saa godt Mørket vilde tillade. Da jeg saa, at Alt var i samme Orden, eller rettere Uorden, hvori vi havde bragt det, gif jeg ind i det forreste Værelse, derfra i det indre og begyndte at søge om Kniven.

Uheldigvis havde mit Mundbuggeri med Ditlew ladet mig glemme at faae Underretning af ham om det Sted, hvor han havde lagt den, og jeg samlede derfor om paa Stole og Borde for at finde den. En mere uhyggelig Forretning har jeg aldrig i mit Liv hørt; en usigelig Angest pinede mig og bragte mit Hjerte til at banke saa voldsomt, at jeg kunde høre dets Slag; med tilbageholdt Andedragt anstregte jeg mine Treen for at opdage nogen Lyd og gruede dog paa samme Tid for at gjøre en saadan Opdagelse. Hvor urimeligt det end var, at Nogen skulde holde sig skjult i Værelset, kunde jeg ikke forjage denne Tanke, og ventede hvert Løblik at føle mig omfavnet bagfra af to stærke Arme; bestandigt skottede jeg hen til Døren for at see, om ikke en bomstærk Karl havde posteret sig der for at afstære mig Tilbagegøet.

Medens jeg saaledes med sagte Puslen samlede om i Mørket, bange for at høre Lyden af min egen Virksomhed, gav et bag mig staaende Stuenhr sig til med hoi Klang at slaae. Denne pludselige Lyd jog en isnende Rædsel igjennem hele mit Legeme; uvilkaarligt gjorde jeg et Spring henimod Døren, og først efterat jeg, støttende mig til Dørstolpen, havde forsøgt at fatte mig, kunde jeg atter fortsætte min daglige Syssel.

Et Menneſte med levende Phantasi buer ikke til Mærkers Gjæringer. Virkelighedens Ræfser ere Intet imod dem, Phantasiens skaber; thi Menneſtet har intet andet Vaaben imod dem end Fornuftten, og dette Vaaben er det just, som Phantasiens først angriber, sløver og gjør usikkert til Brug.

Den Gatning, jeg efter nogen Tids Forløb igjen tilkæmpede mig, var ikke Andet end en gjentagen Erkjendelse af Nødvendigheden i at finde Kniven. Phantasi og Fortvivlet foer jeg derfor om fra Sted til andet i Værelset; Angestens kolde Svød stod paa mit Ansigt og jeg syntes at føle Haaret rejse sig paa mit Hoved. Der er nu hengaaet næsten syvtyve Aar siden hin Ræfelsesnat, men endnu føler jeg ved Erindringen om den en Usnien over min Hovedskal, der tydeligt gjenkalder mig den Kval, jeg da leed.

Hadde ikke Tilfældet været mig gunstigt, vilde jeg, paa den Maade jeg søgte, aldrig have fundet Kniven; men, som sagt, Tilfældet vilde, at jeg, idet jeg med Haanden foer hen over en Stol, kom til at rive Noget ned, hvilket jeg paa Lyden erkjendte at være Kniven. Hurtigt lafede jeg mig ned og søgte efter den i den Retning, hvorfra Lyden var kommet, og endelig holdt jeg da Gjenstanden for min ibrige Sagen i min Haand.

Dette Løblik vilde vist have været mig saare behageligt, dersom jeg ikke i det Samme havde hørt Lyden af en Bogu, der syntes mig at klive holdende udenfor Stedets Port. Uden at røre mig af Pletten lyttede jeg. Et Løblik forblev Alt roligt; men derpaa hørte jeg ganske tydeligt en Nøgle blive stukket i Portlaasen. Gjærne vilde jeg indbilde mig, at dette foregik i et af Nabohusene; men snart var al Tvivl hævet, idet jeg hørte en Stemme, der sandsynligvis henvendte sig til Rudſten, at sige: „Porten er ikke lukket“. Jeg hørte nu at Porten blev aabnet og atter lukket indvendigt fra med Nøgle, og derpaa hørte Boguen bort.

Hvorledes jeg egentlig var tilmode, medens dette foregik, har jeg senere forgjæves søgt at tydeliggjøre mig; jeg kan blot erindre, at jeg laa paa Hænder og Knæ som fastnaglet til Gulvet, ude af Stand til at fatte nogen Beslutning.

Jeg hørte nu Fodtrin op ad Trappen; først da disse nærmede sig Døren til det yderste Værelse fik jeg saameget Herredømme over mig selv, at jeg formaade at springe op. Min første Tanke var, at styrte mig ud af Vinduet; men om jeg enten ikke havde Mod til et saa faarfigt Spring — Kähler